

Bizkaia

Arrazola (Atxondo): *šambéðar*
Arrieta: **šambeðár*
Bakio: *šambéðar*
Bermeo: *peřs'janaβeðar, *šambeðar*
Berriz:
Bolibar: **pipéřβeðár*
Busturia:
Dima:
Elantxobe:
Elorrio: *šambéðar, *šant'iyituβeðar*
Errigoiti: **pipeřβeðar*
Etxebarri: *šambeðar*
Etxebarría: **šant'iratúβeðar*
Gamiz-Fika: *šant'iyituβeðar*
Getxo: *šambéðar*
Gizaburuaga:
Ibarruri (Muxika): *šambéðar*
Kortezubi:
Larrabetzu:
Laukiz: *γri'luβeðar*
Leioa: *šambéðar*
Lekeitio:
Lemoa:
Lemoiz: *βeðar'šabal, *šambeðar*
Mañaria: *úšta (?)*
Mendata: **šambeðar*
Mungia: *pipeřβeðar (?)*
Ondarroa: **šambeðar*
Orozko: *šambeðar, *šant'irtuβeðar*
Otxandio: *šambeðar, *šant'iyituβeðar*
Sondika: *šambéðar*
Zaratamo: *šambéðar*
Zeanuri: *šisβeðar (?)*
Zeberio: **šant'iyituβeðar, *šambeðar*
Zollo (Arrankudiaga): *šambéðar*
Zornotza: *šambéðar*

Araba

Aramaio: **šambeðar, *βeðar'ořišabal*

Gipuzkoa

Aia: *plant'ilaβelár*
Amezqueta:
Andoain: *plant'ijoβelár*
Araotz (Oñati): *βeāřšabal*
Arrasate:

Arroa (Zestoa):

Asteasu: *plant'ilaβelár*
Ataun: *belářlusé*
Azkoitia:
Azpeitia:
Beasain: *eβág'ibelar*
Beizama: **šámbelár*
Bergara: *íluñtsiβeðar*
Deba: *konéxoβelári*
Donostia: *plant'inaβelár*
Eibar: *eβáiβeðar (?)*
Elduain: *plant'ileβelára (?)*
Elgoibar:
Errezil:
Ezkio-Itsaso: *bosáymbelár, *eβáγiβelár*
Getaria:
Hernani: *plant'jn'βelár*
Hondarribia: *arđim'ingájn*
Ikaztegieta: *šajmbelár*
Lasarte-Oria:
Legazpi: *šajmbelár*
Leintz Gatzaga: **šambeðar*
Mendaro: *ešpátaβeðar (?)*
Oiartzun: *empláštuβelár, *plant'jn'βelár*
Oñati: *šambéar*
Orexa: *plánt'ilaβelár*
Orio: *plant'ilaβelár*
Pasaia: *arđim'ingájn*
Tolosa: *oštóβelár*
Urretxu: *mařingraβeðar, mařimbra βeðar*
Zegama:

Nafarroako Foru Komunitatea

Aburregaina / Aburrea Alta:
Alkots:
Aniz: *plant'ilaβelár*
Arbizu: *lántre'ymbelár*
Beruete: *óštoβeláts (?)*
Donamaria: *plant'ilaβelár*
Dorrao / Torrano:
Erratzu: *lant'ar'βelár*
Etxalar: *plant'ajmb'lar, *arđim'ingájn*
Etxaleku:
Etxarri (Larraun): *βelárβeláts*
Eugi:
Ezkurra: *plant'ilaβelár, ebák'βelár*
Gaintza: *βarótloré (?)*
Goizueta: *plant'jn'βelára,*

eβák'ibelára (mark.)

Igoa:

Jaurrieta: *plant'ajna (mark.)*
Leitza: *plant'ileβelár,*
plántipeβelára (mark.)
Lekaroz: *lant'ajnaβelár*
Luzaide / Valcarlos: **arđimih'í*
Mezkiritz:
Oderitz: **šáymbelár*
Suarbe:
Sunbilla: *plant'ajmbelár*
Urdiain:
Zilbeti: *arđim'ía (?)*
Zugarramurdi: *bórts ořiko βelára (mark.),*
arđim'ii

Lapurdi

Ahetze: *aRđim'ii*
Arrangoitze: *aRđimih'í*
Azkaine:
Bardoze: *aphésbelhář, *arđimihia (mark.)*
Beskoitze: *šoriβelara (?)*
Donibane Lohizune: *aRđim'ii*
Hazparne:
Hendaia: *aRđim'ingájn*
Itsasu: **arđimih'í*
Makea: *arđim'ih'í*
Mugerre: **arđimih'í*
Sara: *arđim'ii*
Senpere: *arđim'ii*
Urketa: *irimih'ía (mark.)*
Uztaritze: *arđim'ía (mark.)*

Nafarroa Beherea

Aldude:
Arboti: *arđim'ih'í*
Armendaritze: *arđimih'í*
Arnegi: *arđim'ih'í*
Arrueta:
Baigorri: *aRđimih'í*
Bastida: *senisú (?)*
Behorlegi: *arđim'ih'í*
Bidarrai: **šáymbelhář*
Ezterenzubi: *arđimih'í, péalapa*
Gamarte: *arđim'ii*
Garrúze:
Irisarri: *aRđim'ii*
Izturitze: *arđim'ih'í*

Jutsi: *arđim'ih'í*

Landibarre: *arđim'ih'íβelár*

Larzabale: *arđim'ih'í*

Uharte Garazi: *arđim'ih'í*

Zuberoa

Altzai: **arđim'ih'í*

Altzurükü: *arđimih'í*

Barkoxe: **arđim'ih'í*

Domintxaine: *arđimih'ía (mark.)*

Eskiula: *arđim'ih'í*

Lorraine: *arđim'ih'í*

Montori: *arđimih'í'a (mark.)*

Pagola: *iphulár (?)*

Santa Grazi: *arđimih'í, plantaabélhář*

Sohüta: *arđimih'í*

Urđinarbe: *arđim'ih'í*

Ürrüstoi: *arđim'ih'í*

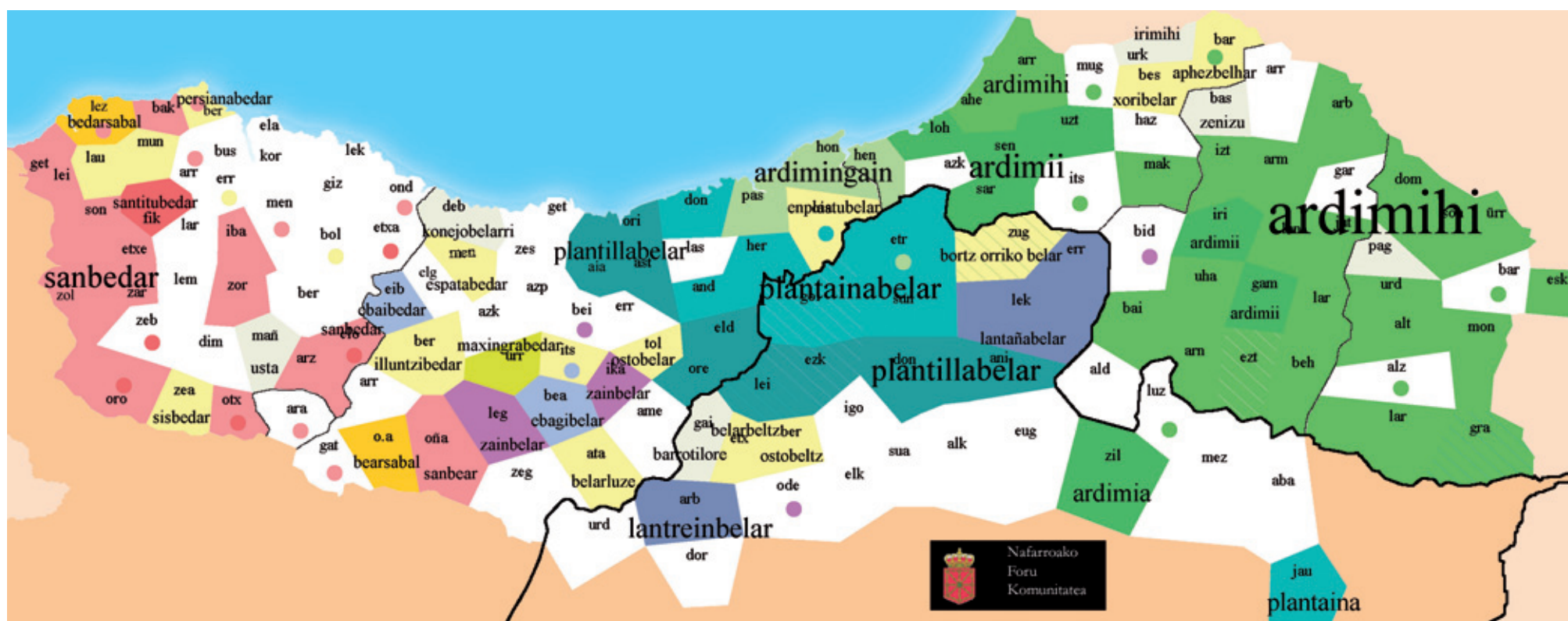
Mapan sartzen ez diren erantzunak

Aramaio (A): **βeðar'ořišabal*

Zeberio (B): **šambeðar*

593. Mapa: lantén / plantain / plantain (Plantago major)

GALDERA: 22160; ALG: 199; ALEANR: XI, 1499

	ardimii
	ardimihi
	ardimingain
	eba(g/k)ibelar
	plantaina(belar)
	plantillabelar
	santiratubedar
	bedarsabal
	lantañabelar
	maxingrabedar
	(-)belar(-)
	zainbel(h)ar
	sanbedar
	bestelakoak

- Inkestagunean galdetu den landarea 'Plantago major' izan da, baina bi argazki erakutsi zaizkie lekukoiei. Ondorioz, erantzunen artean 'Plantago major' eta 'Plantago lanceolata' motak nola izendatzen diren agertzen da.

- Bi landaretatik bata anginarentzat eta erreumarentzat erremedio gisa erabilia izan dela jaso da herri batzuetan; bestea zaurietan ipintzeko.

- Piperbedar: herri batzuetan onartu egin da, baina beste batzuetan ez.

- **Bestelakoak:** barrotilore (Gaintza), iphular (Pagola), irimihi (Urketa), konejobelarra (Deba), pealapa (Ezterenzubi), usta (Mañaria), zenizu (Bastida).

Sondika: *Nik ikusi estot in esta, baye entzun inte amari, selan iten dan "sanátenes" sana joan ditén bere lekure.*

Lemoiz: *Minbédarrak edo (...) estait selan esate otzen. Bai, "sanétenes" eixeko.*

Larrabetzu: "santibedar" berba ezagutzen du, baina ez du belarra identifikatzen.

Lemoa: "santigitubedar" berba ezagutzen du, baina ez du belarra identifikatzen.

Eibar: ebaibedar 'Plantago Lanceolata' da. 'Plantago Maior' motak ez du izenik.

Andoain: "Plantiyobelar"ari buruz *Oi xapaldu eta eridantzako, oliyo pixkatekin inda, pasmuan kontra.*

Aldude, Garruze: "ardimihi" hitza ezagutzen da, baina ez haren adierazia. "Sanbedar" hitza ezagutzen dute ondoko herrietan, baina ez haren adierazia: Busturia, Kortezubi, Lekeitio eta Lasarte.